

1.2 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz italijanščine v 3. razredu

Poročilo

Nacionalno preverjanje znanja (NPZ) iz italijanščine kot maternega jezika, namenjeno učencem tretjega razreda osnovne šole, predstavlja sistematično zunanje vrednotenje, s katerim pridobivamo zanesljive podatke o dosežkih učencev na državni ravni. Namen preverjanja je spremljanje in ocenjevanje jezikovnih kompetenc v skladu z učnimi cilji in standardi znanja, opredeljenimi v učnem načrtu za italijanščino kot materni jezik ob zaključku prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Preizkus obsega različne naloge, ki preverjajo ključne jezikovne spretnosti, kot so razumevanje in interpretacija besedila, poznavanje in pravilna uporaba slovničnih pravil, pravopisnih zakonitosti, besednega zaklada ter sposobnost tvorjenja smiselnih in funkcionalno ustreznih besedil.

Naloge so oblikovane tako, da uravnoteženo vključujejo različne vrste in stopnje zahtevnosti, kar omogoča diferenciacijo in celovito vrednotenje jezikovnih kompetenc posameznikov.

Preizkus vsebuje naloge zaprtega tipa (izbira med ponujenimi odgovori), polodprtega tipa (kratki odgovori) in odprtega tipa, pri katerih učenci samostojno oblikujejo daljša besedila ali podrobneje argumentirajo svoje odgovore. Takšna raznolikost omogoča poglobljeno spremljanje napredka in razvoj posameznih jezikovnih kompetenc ter omogoča natančnejšo diferenciacijo med različnimi ravnmi dosežkov.

Marca l. 2026 je bilo izvedeno nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine za učence tretjega razreda vseh treh osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju Slovenske Istre. Preizkusa se je udeležilo 56 učencev.

Pri oblikovanju preizkusa sta bili posebej upoštevani starostna in razvojna stopnja učencev, ki imajo omejene, toda razvijajoče se izkušnje s svetom. Zato so bile izbrane teme besedil, ki so učencem blizu in so hkrati namenjene prepoznavanju različnih besedilnih vrst. Predmetna komisija je na podlagi učnega načrta izbrala besedila, ki obenem spodbujajo tudi medpredmetno povezovanje in razmislek.

Za letošnje preverjanje je bilo izbrano umetnostno, pripovedno, besedilo z naslovom *L'orsetto che non amava il miele*, ki ustreza starostni skupini in spodbuja razvoj kritičnega mišljenja.

Preizkus je imel dvodelno strukturo, kjer je prvi del obsegal naloge z naraščajočo stopnjo zahtevnosti, razdeljene na preverjanje razumevanja besedila (naloge 1, 2 in 3), rabo jezika s skladenjskimi zmožnostmi (naloge 4, 5 in 6) ter poznavanje in uporaba besedišča (nalogi 7 in 8). Oblika nalog je bila učencem znana, saj so pri razumevanju besedila reševali naloge alternativnega, izbirnega in kratkega odgovora, pri preverjanju skladenjskih zmožnosti pa naloge dopolnjevanja. Naloge za preverjanje besedišča so bile prav tako zastavljene kot naloge alternativnega in izbirnega tipa.

V drugem delu preizkusa je bila tvorba naloga (naloga 9), ki je bila opredeljena kot naloga višje zahtevnostne ravni. Pri tej nalogi so morali učenci napisati krajše besedilo, v katerem so si predstavljali, da so prvič poskusili jed ali živilo, ki ga prej niso poznali. Za pomoč pri oblikovanju koherentne pripovedi so bila v navodilih podana podpora vprašanja.

Od učencev se je pričakovalo, da odgovore na ta vprašanja povežejo v smiselno in zaključeno celoto, pri čemer so morali besedilo obvezno zapisati s pisanimi črkami in tvoriti popolne povedi.

Celoten preizkus je vseboval devet nalog z 19 postavkami, pri čemer je bilo mogoče doseči skupno 25 točk.

Opis dosežkov po kategorijah

Učenka/Učenec razume prebrano besedilo

V tej kategoriji so bile tri naloge (1, 2 in 3.A), s katerimi so učenci lahko dosegli skupno 9 točk od 25 možnih. Velika večina učencev je bila pri reševanju nalog, namenjenih preverjanju bralnega razumevanja in iskanju bistvenih podatkov, zelo uspešna. Naloga 1 je bila z indeksom težavnosti 0,77 ocenjena kot lahka, prav tako so bili doseženi visoki rezultati pri večini postavk naloge 2 (2.a, 2.c, 2.d in 2.e), kjer so se indeksi gibali med 0,71 in 0,98. Najslabše rešena naloga v tej kategoriji je bila postavka 2.b, kjer je indeks težavnosti znašal le 0,30, kar kaže na visoko zahtevnost. Težave pri reševanju te postavke izhajajo iz dejstva, da so morali učenci poiskati zahtevano informacijo (naslov knjige) v obbesedilnih navedbah.

Učenka/Učenec upošteva pravila italijanskega jezika

Učenci so pokazali visoko stopnjo uspešnosti pri nalogi 4, ki je preverjala pravilno zapisovanje besed s pisanimi črkami; indeks težavnosti je znašal 0,86, kar kaže na nizko zahtevnost. Naloga 5, namenjena metajezikovni zmožnosti prepoznavanja pravilnih slovničnih oblik, je bila z indeksom 0,45 ocenjena kot zmerno zahtevna. Prav tako sta bili uspešno rešeni nalogi 6.a in 6.b, ki sta zahtevali ustrezno ločevanje besed v stavkih.

Učenka/Učenec tvori krajše besedilo

V to kategorijo spadata nalogi 3.B in 9, ki sta bili skupaj ovrednoteni s 6 točkami. Ta kategorija se je izkazala za najzahtevnejši del preizkusa. Učenci so morali v nalogi 9 na podlagi podpornih vprašanj tvoriti besedilo o svoji izkušnji s poskušanjem nove hrane. Postavko 9.A (vsebina in struktura) je uspešno rešil manjši delež učencev (indeks 0,38). Naloga 9.B se je z indeksom težavnosti 0,21 izkazala za najzahtevnejšo postavko celotnega preizkusa. Reševanje te naloge je zahtevalo oblikovanje besedila s pisanimi črkami, z visoko stopnjo jezikovne pravilnosti, vključno z morfosintaktično natančnostjo in pravopisno doslednostjo. Težave so verjetno posledica zahtevnosti sočasnega povezovanja domišljjskih informacij v smiselno celoto ob upoštevanju slovničnih pravil.

Priporočila za učiteljice/učitelje

Krepitev bralne pismenosti s poudarkom na podrobnostih: Čeprav so učenci pri splošnem razumevanju besedila uspešni, rezultati kažejo na težave pri iskanju informacij v obbesedilnih navedbah, kot so naslovi knjig, viri ali avtorji. Učiteljem se svetuje, da pri vsakodnevnem branju učence sistematično navajajo na opazovanje paratekstualnih elementov in jim zastavljajo vodena vprašanja, ki spodbujajo pozornost na te specifične podrobnosti.

Sistematičen razvoj morfosintaktične pravilnosti pri pisanju: Največji izziv za učence predstavlja jezikovna pravilnost pri samostojnem tvorjenju besedila s pisanimi črkami. Priporočljivo je povečati delež vodenega pisanja, kjer učenci ne le ustvarjajo vsebino, temveč se aktivno učijo revidiranja lastnih zapisov s poudarkom na ujemanju spola in števila, pravilni rabi glagolskih časov in ločil.

Utrjevanje metajezikovnih zmožnosti: Rezultati pri nalogah, ki preverjajo prepoznavanje pravih slovničnih oblik in ločevanje besed v stavku nakazujejo na potrebo po pogostejših vajah za razvijanje zavestne rabe jezika. Smiselno je vključevati dejavnosti, ki učence spodbujajo k razmišljanju o zgradbi jezika in pravilni uporabi kritičnih oblik, kot so *a/ha* in *e/è*.

Pozitiven odnos do napak in povratna informacija: Učitelji naj napake obravnavajo kot dragocen in sestavni del učnega procesa. Pomembno je, da učencem omogočijo razmislek o lastnih napakah ter jim zagotavljajo stalno, jasno in razvojno naravnano povratno informacijo. Ta naj bo ciljno usmerjena in pravočasna, da učenec natančno razume, katera področja že obvlada in kje ima še priložnosti za napredek, zlasti pri zahtevnejših tvorbnih nalogah.

Bogatenje besedišča in prenesenega pomena: Glede na dobre rezultate pri razumevanju idiomov je priporočljivo nadaljevati z dejavnostmi, ki širijo besedni zaklad in učence navajajo na prepoznavanje figurativnih pomenov, kar krepi njihovo izražanje pri samostojnem pisanju.

Priloge:

Priloga 1: **Struktura in opis preizkusa znanja**

Priloga 2: **Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi**

Priloga 3: **Specifikacijska tabela**

Priloga 4: **Dosežki po spolu**

Priloga 5: **Dosežki po regijah**

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: ITALIJANŠČINA**2 Podlaga za preizkus**

Kalc, R. [et al.]. *Učni načrt. Osnovna šola z italijanskim učnim jezikom. Italijanščina* [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

	Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
preizkus	(Ne)umetnostno besedilo z nalogami za razumevanje besedila (največ dve besedili) in nalogami, ki preverjajo: <ul style="list-style-type: none"> – jezikovno znanje in – tvorjenje krajšega besedila (pripovedovalno, opisovalno, utemeljevalno besedilo). 	45 minut	Bralno razumevanje in pisno sporočanje: 50 % Poznavanje besedišča: 25 % Poznavanje in uporaba jezika: 25 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

	Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
preizkus	do 10 nalog za oba dela preizkusa	Naloge objektivnega tipa (razumevanje besedila, preverjanje jezikovnega znanja), pri katerih učenec ¹ : <ul style="list-style-type: none"> – izbere pravilno/neppravilno trditev, – izbere pravilni odgovor med več možnimi odgovori, – poveže besedno sporočilo z ustreznim besednim/nebesednim sporočilom, – iz besedila izlušči informacijo, ki je ali ni dana, – uredi dele besedila v ustrezno zaporedje oziroma jih poveže v smiselno celoto, – smiselno povzema besedilo: kratki odgovori na vprašanja, dopolnjevanje besedila z besedami, – dopolni besedilo (<i>cloze</i>), – dopolni besedilo z izbrano slovnično strukturo, – dopolni ali pretvori povedi, – poveže dele besednih zvez (stalne besedne zveze), – prepozna sopomenke in protipomenke. Vodeno tvorjenje krajše besedilne vrste, pri kateri učenec: <ul style="list-style-type: none"> – piše besedilo na podlagi danih izhodišč, – opiše fotografijo/risbo, – odgovori v obliki kratkega besedila (naloge polodprtega tipa). 	do 25 točk	v skladu s točkovnikom

¹ Moška slovnična oblika je uporabljena enakovredno za oba spola.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	30 %
II. razumevanje in uporaba	40 %
III. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	30 %

6 Opis preizkusa

Preizkus znanja preverja:

- razumevanje prebranih umetnostnih ali neumetnostnih besedil (pripovedovalno, opisovalno, utemeljevalno besedilo) – največ dve besedili (lahko tudi prirejeni),
- osnovno poimenovalno, slovnično (besedotvorje in skladnja), slogovno in pravopisno zmožnost,
- zmožnost tvorjenja krajše besedilne vrste na podlagi dane iztočnice.

IZLOČENE VSEBINE

Vsebine preizkusa se nanašajo na vse jezikovne zmožnosti, ki so jih učenci razvili v 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole. **Nobena vsebina ni izločena**, ker so cilji v učnem načrtu zastavljeni procesno in jih mora učenec obvladati kot celoto.

7 Pripomočki

Učenec lahko uporablja modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik.

Struttura e descrizione della prova di Verifica Nazionale delle Competenze nella classe terza

1 Materia: ITALIANO come lingua materna

2 Le prove di verifica hanno rispondenza con gli obiettivi del curricolo formativo:

Roberta Kalc [et al.]. *Programma. Scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana. Lingua italiana* [Versione elettronica]. Ljubljana: Ministero per l'Istruzione e lo Sport: Istituto dell'Educazione della RS, 2011.

3 Schema delle prove:

	Tipi di prove	Tempo	Percentuale nella prova scritta
Prova scritta	Competenza comunicativa e letteraria: educazione e motivazione alla lettura (fino a due testi). Competenza metalinguistica: riflessione sulla lingua. Produzione scritta di un breve testo narrativo, descrittivo o argomentativo.	45 minuti	Comprensione e produzione di testi: 50 % Conoscenza del lessico: 25 % Riflessione sugli usi della lingua: 25 %

4 Tipologia degli esercizi e valutazione

	Numero degli esercizi	Tipologie degli esercizi	Punteggio complessivo	Valutazione
Prova scritta	Fino a un massimo di 10 esercizi	Prova di verifica delle competenze di comprensione di un testo e di riflessione sulla lingua, composta da esercizi delle seguenti tipologie: <ul style="list-style-type: none"> - quesiti con risposta di tipo vero/falso, - quesiti con risposta a scelta multipla, - quesiti implicanti il collegamento di un testo scritto alla rispettiva frase o immagine, - quesiti implicanti l'individuazione nel testo di informazioni esplicitate e di informazioni non esplicitate, - quesiti implicanti l'ordinamento di parti di un testo nella corretta successione (incastro) o il loro collegamento in senso compiuto (matching), - quesiti a risposta breve e/o implicanti la formulazione di sintesi, - quesiti implicanti il completamento di testi con parole (cloze), - quesiti implicanti il completamento di un testo con una determinata struttura grammaticale (cloze grammaticale), - quesiti implicanti il completamento o la manipolazione di strutture grammaticali, - quesiti implicanti il riconoscimento, collegamento e/o manipolazione di modi di dire ed espressioni idiomatiche, - quesiti implicanti il riconoscimento e/o la manipolazione di sinonimi, contrari.	Fino a 25 punti	Il punteggio viene determinato di volta in volta in riferimento al livello delle richieste formulate e in relazione ai tipi di esercizi.

		<p>Stesura di una composizione scritta appartenente a una tipologia testuale, nella quale l'alunno¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stende un testo sulla base di una consegna data, - descrive un'immagine, una fotografia o un disegno, - risponde in forma di breve testo (domande a risposta breve, domande semistrutturate). 		
--	--	---	--	--

5 Criteri di valutazione della verifica

Livello raggiunto	Percentuale nella prova scritta
Conoscenza	30 %
Comprensione e applicazione	40 %
Analisi, sintesi, valutazione	30 %

6 Prova scritta

Contenuti della prova:

- lettura e comprensione di testi narrativi letterari o di testi non letterari, anche ridotti e/o adattati (fino a due testi);
- riflessione sulla lingua: riconoscimento delle strutture della lingua, arricchimento del lessico e uso corretto delle principali regole ortografiche;
- produzione di brevi testi scritti sulla base di una consegna.

CONTENUTI ESCLUSI

I contenuti della prova presuppongono la padronanza integrale delle abilità linguistiche acquisite nel primo ciclo della scuola elementare. Trattandosi di obiettivi acquisiti in modo olistico nel corso del processo di insegnamento e apprendimento, **non è possibile escludere alcuno degli obiettivi proposti nel programma.**

7 Requisiti

Per la prova scritta l'alunno può usare la penna a sfera (biro) o la penna stilografica.

nazaj na **Poročilo**

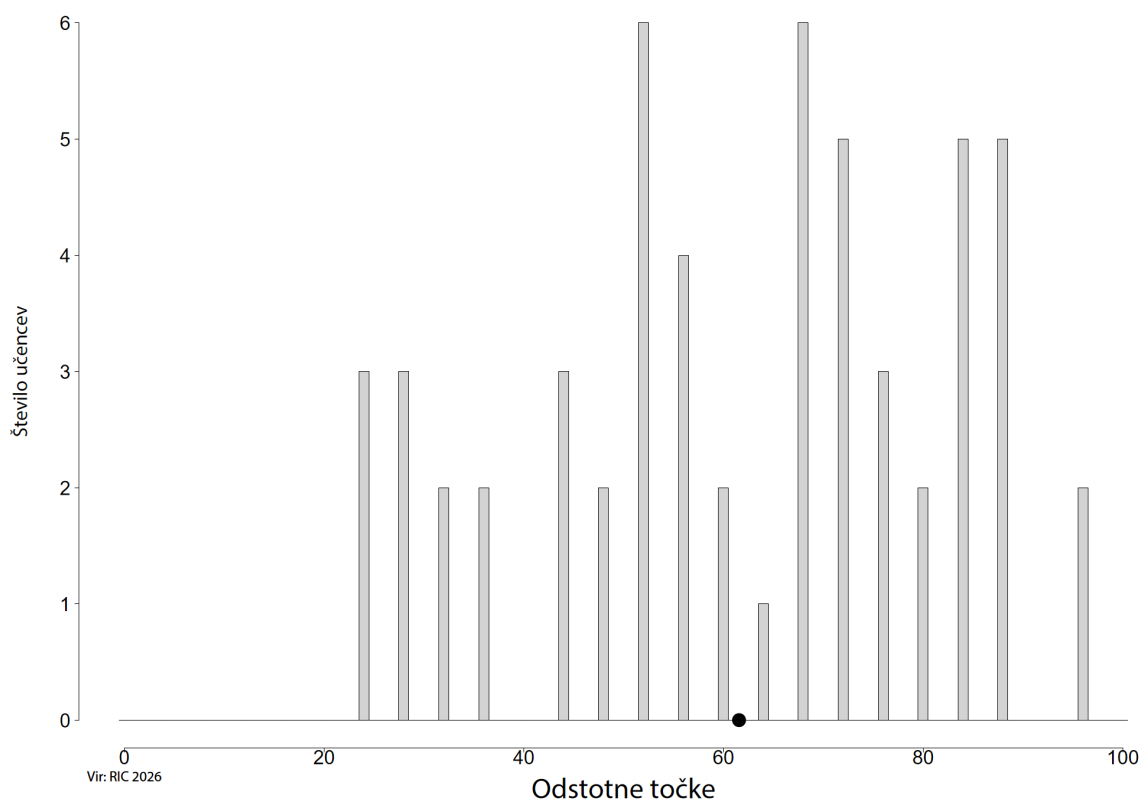
¹ I termini al maschile vanno intesi in senso inclusivo e indipendente dal genere.

Osnovni statistični podatki (italijanščina, 3. razred, NPZ 2026)

Število učencev	56
Število postavk	19
Možne točke	25
Povprečno število točk	15,39
Povprečno število odstotnih točk	61,57
Standardni odklon odstotnih točk	20,51
Indeks težavnosti	0,62
Indeks zanesljivosti	0,85

Porazdelitev dosežkov v državi (italijanščina, 3. razred, NPZ 2026)

Porazdelitev točk pri predmetu ITALIJANŠČINA (3. razred, 2026, N = 56)

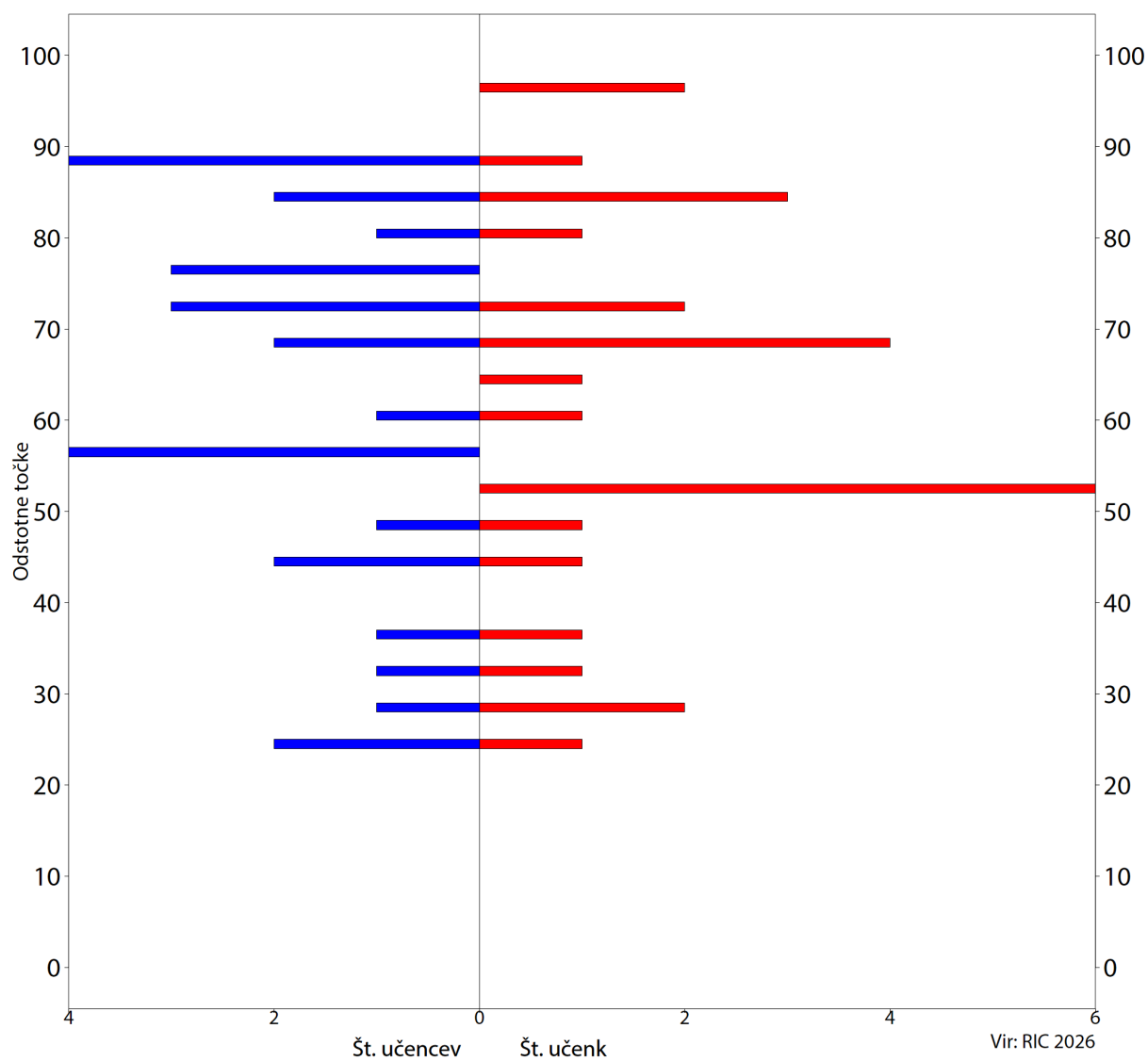
nazaj na [Poročilo](#)

Specifikacijska tabela (italijanščina 3. razred, NPZ 2026)

Naloga	Točke	Zmožnost	Opis znanja – učenec:	Taksonomska stopnja	Tip naloge	IT	ID
1	3	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	I	alternativni tip	0,77	0,45
2.a	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,98	0,14
2.b	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,30	0,23
2.c	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,71	0,52
2.d	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,89	0,48
2.e	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,93	0,23
3.a	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	III	odgovor na vprašanje	0,63	0,40
3.b	1	metajezikovno zmožnost	napiše krajše besedilo	III	odgovor na vprašanje	0,41	0,34
4	1	metajezikovno zmožnost	pri pisanju upošteva slovnična pravila	I	dopolnjevanje-izbirni tip	0,86	0,37
5	1	metajezikovno zmožnost	pri pisanju upošteva slovnična pravila	II	dopolnjevanje-izbirni tip	0,45	0,58
6.a	1	metajezikovno zmožnost	pri pisanju upošteva slovnična pravila	I	dopolnjevanje	0,69	0,63
6.b	1	metajezikovno zmožnost	pri pisanju upošteva slovnična pravila	II	dopolnjevanje	0,54	0,69
7	1	pomenoslovje	pri pisanju upošteva slovnična pravila	I	alternativni tip	0,54	0,42
8.a	1	pomenoslovje	pri pisanju upošteva slovnična pravila	II	izbirni tip	0,59	0,41
8.b	1	pomenoslovje	pri pisanju upošteva slovnična pravila	II	izbirni tip	0,88	0,40
8.c	1	pomenoslovje	pri pisanju upošteva slovnična pravila	II	izbirni tip	0,71	0,61
9.a	3	pisni sestavek-upoštevanje navodil, vsebinska ustreznost	napiše krajše besedilo	III	tvorbna naloga	0,38	0,58
9.b	1	pisni sestavek – pravopis, ločila	napiše krajše besedilo	III	tvorbna naloga	0,21	0,42
9.c	1	pisni sestavek – besedišče	napiše krajše besedilo	III	tvorbna naloga	0,41	0,50

nazaj na [Poročilo](#)

Dosežki po spolu (italijanščina, 3. razred, NPZ 2026)

[nazaj na Poročilo](#)

Dosežki po regijah (italijanščina, 3. razred, NPZ 2026)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	61,57	20,51	56	6
Goriška regija				
Primorsko-notranjska regija				
Gorenjska regija				
Osrednjeslovenska regija				
Jugovzhodna Slovenija				
Posavska regija				
Zasavska regija				
Savinjska regija				
Koroška regija				
Podravska regija				
Pomurska regija				

[nazaj na Poročilo](#)